

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

160. Peccatum aggravat; deprimit, torquet conscientiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Peccatum aggravat, deprimit,
torquet conscientiam.

PUNCTUM CLX.

Gen. 4.
Hebr.

Gen. 4. Nonne si bene egeris, recipies? Hebr. Nonne si bene egeris, attollis? Ut demisso capite incedebat, qui curvata gerebat conscientiam! Quare concidit facies tua?

Psal. 37.
Theod.

Iniquitates mea supergressa sunt caput meum, & sicut onus grave gravata sunt super me. Theodor. Dilexit me grave peccati onus.

Iob. 22.
Sept.

Si longè facies iniquitatem à tabernaculo tuo, ele vabis ad eum faciem tuam. Sept. Fidu- cialiter ages coram Domino, inspiciens calum hilariter. Mala conscientia non respicit ca- lum hilariter, sed multa cum mœstitia terram. In Dan. Declinaverunt (illi) oculos suos, ne viderent calum.

Conscientia mala neque calum hila- riter respicit.
Dan. 13.
Et imaginem mortis in fa- cie gerit.
Sept.

Mala conscientia in facie gerit imagi- nem mortis. Et ero vagus, & profugus super terram. Sept. Et ero vagus, & tremens super terram. Omnis igitur, & c. Ubi Ambros. Fe- rebat sententiam, quòd dignus esset, cui nullus ignosceret. Cùm adhuc persecutor deesset, ipsa sese injusti vita cruciabat. Offunditur nobis ultrix nostri imago peccati, nec quietum reum esse permittit. Omnis, qui invenerit me, & c. Quid? Omnis te occidere poterit? vel parvulus? Otimi- dam conscientiam!

Ezech. 52.
Sept.

Et tu porta tormentum tuum. Sept. Et tu porta tormentum tuum. Sic, ubi nos legi- mus: Si justus fecerit iniquitatem, ponam co- ram eo offendiculum. Theod. & Hieron. le- gunt: Dabo tormentum in faciem ejus? Et erit vita tua (mala) pendens ante oculos tuos (clau- de ut vis) & timebis die, ac nocte.

Psal. 48.
Sept.

Et statuam contra faciem tuam. Sept. Et statuam contra faciem tuam, peccata tua. Bern- nard. Nulla pœna major mala conscien- tia. Ipsa est delictorum testis, ipsa Judex, ipsa tortor, ipsa carcer, ipsa judicat, ipsa punit, ipsa damnat.

Job. 15.
Sept.

Job: Cunctis diebus suis impius superbit. Sept. Omnis vita impij in sollicitudine.

A. Aquila: In dolore. Reg. Se excruciat. Pagnis. Aquila. Dolet, ut parturientes femina. Verissimè Reg. omnes. Pagnis.

Sic 1. Regum: Sed quod debetis, reddite ei pro peccato. Sept. Reddite ei pro cruciatu. Sept. 1. Reg. 6.

Hinc in ipsis deliciis spinas sentit, in ipso molliori lecto punctiones. Dixit hoc ipsum David, dum stratum suum bacu- lum, ac flagellum nuncupavit: nam ubi nos legimus: Et lacrymis meis stratum meum rigabo; Dicitio Hebræa baculum, & flagellum significat. O quàm verum! La- crymis meis flagellum meum rigabo. Le- ctus videtur, sed est flagellum.

Conscientiæ flagello cæsus infelix ille Judas, ac desperationi lazari habentis, ad laqueum cucurrit, nec enim potuit, ut ait Chrysost. acerbos conscientiæ stimulos, & flagella perferre.

Quos divi conscia facti Mens habet attonitos, & surdo verberare cadit. Turvenal. Satyr. 13.

C. Oculum patiente animo tortore flagellum. Habet occultos conscientia carnifices, in- quit Pacatus in Panegyrico: quia magis lancinant, & torquent vitia, quàm cruces, quàm verbera, quàm tormenta.

His carnificibus, ac tortoribus initio datus fraticida ille, de quo Hieron. ad Damasum, quæst. 2. Nolens Deus eum compendio mortis finire cruciatus, nec tradens pœnæ, qua se ipse damaret, ait: Non stes id est, non ut existimas, morieris, & mortem pro remedio, accipies, verum vives usque ad septimam generationem, & conscientia tua igne torqueberis.

Volens Job peccatoris angustias ob oculos ponere, iidem utitur angustias, quibus Rex ad bellum urgetur: Terrebit, eum tribulatio, & angustia vallabit eum, sicut Regem, qui preparatur ad prælium. Ut animo angustiat Rex iturus ad bellum, ut curis totius regni urgetur, ut somnum non capi- pit: Sicut Regem, qui preparatur ad prælium.

Alij: Qui preparatur ad rotam. Alij: Ad ha- siludium. O vera metaphora! Et quisnam homo lanceis confodiendus, nisi pecca- tor? Sic Sept. Angustia, & tribulatio roborabuntur contra impium, & prevalebunt eis, aut iesum compriment.

Idem: Sonitus terroris semper in auribus ipsius. Hebr. Sonitus terroru semper in auri- bus.

bus illius, & cum pax sit, ille insidias suspiciat. Impius timorem habet assiduum in auribus commorantem, nam quicquid audit, semper in deterius interpretatur: vel salutaria amicorum monita, & consilia, dolos, & machinationes reputat: sic sen per aures habet pavidus, ipse harmonicus sonus, ipse sonus terroris est. Sic de Aegyptiis Sapiens: *Sive spiritus sibilans, aut inter spissos arborum ramos arivum sonus suavis, aut vis aque decurrentis.* Sept. *Aut rhythmus aqua, aut sonitus solij decedentis deficientes faciebant illos pra timore.* Sonitus ergo terrorum semper in auribus ejus, & cum pax sit, ille insidias suspiciatur.

Non credit, quod reverti possit de tenebris ad lucem, circumspiciens undique gladium Symmach. *Prævisus ad gladium.* Sept. *Directus in manus ferri.* Vatab. *Aspectus a gladio: quasi gladius quaerit eum semper.*

Cum se moverit ad quaerendum panem, novit, quod paratus sit in manu ejus tenebrarum dies. Sept. *Novit in seipso, quod maneat in ruinam:* hoc est, nec buccellam absque timore veneni videtur sibi posse comedere: *Cunctis diebus vita sua comedit in tenebris.* Quid? Non prander die in aliquo amœniori loco? In tenebris, in tenebris miser semper pavidus. *Novit, quod paratus sit in manus ejus tenebrarum dies.* Scri: turæ phrasis, portare animam in manibus, habere tenebras in manibus, est semper tenebras, mortemque ob oculos habere.

O quam e contra justus securus, quietus, sive comedat, sive dormiat! *Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me:* hoc est, e regione, & in conspectu hostium securus mentis accumbo. Expressum hoc videre est in Christo Domino: *Cum intraret domum cujusdam Principis Pharisæorum Sabbato manducare panem.* & ipsi observabant eum: nam coram ipsis suis hostibus oculatissimis calumniatoribus summa animi tranquillitate panem manducabat: *Quis ex vobis arguere me de peccato?* Hæc Christi innocentia erat, huicque similis cujusque Christiani debet esse conscientia, qua vel proprios hostes testes requirat & dicat: *Quis ex vobis? &c.* Insuper leo confidens absque terrore erit.

A Non sic impij: nō sic: *Et ero vagus, & profugus super terram.* Et statim in foribus peccatum aderit: aut accubabit, more scilicet canis morosi, qui nec egredi, nec ingredi hominem tranquillè sinit, sed importuno latratu semper inquietat.

Philol. de Joseph: Conscientia carni-fex intestina (introducitur ipsum loquentem) non sinet me oculos in herum erigere, ut nemo prodat alijs. Hæc semper remorder, nec diuturnitate temporis quiescit. Notat Chrysost. illud de fratribus Joseph, qui cum post tot annos venditionis ejusdem accusarentur furti, non furti quidem, quod non fecerant, sed venditionis à propria conscientia sunt redarguti. Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum. Hac de re nemo dicebat aliquid, sed conscientia remordebat. O quam id multis contingit! Multis abhinc annis peccavit, patitur aliquid adversi: Merito hæc patior, inquit, quia peccavi.

Tullius: Sua quemque fraus, & suus error maximè vexat, suum quemque scelus agitat, amentiaque afficit, suæ malæ cogitationes, conscientiaque animi terrent. Hæ sunt impijs assidua, domesticaque furia, quæ dies, noctesque pœnas à sceleratissimis reperunt.

Peccata nostra responderunt nobis, & scelera nostra ante nos sunt, q. d. deterrent: hæc larvæ, &c.

Et peccatum meum contra me est semper. Hebr. *Et peccatum meum coram me est semper,* hoc est, illud semper intueri cogor: & si claudio oculos corporis, non claudio oculos mentis. Conscientia oculis die, nocteque illud cerno, inquit Euthym.

Peccatum meum contra me est semper, vel coram me est semper. Hoc est. Peccatum est antidotum peccati, nam dum illud confidero, & contra me illud video, expello. Peccatum meum contra me est semper. Videtur delectando esse pro me, sed est contra me. O quam verè contra me, & contra me semper die, nocteque! Quisquis alius inimicus non est contra me semper: Peccatum meum contra me est semper.

August. ad illud: *Adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.* Multæ sunt (inquit) tribulationes, & in omni tribulatione

T r i b u l a t i o n e

Isa. 15.

Sept.

Job. 15.

Symmach.

Sept.

Vatab.

Sept.

Ecl. 5.

Psal. 22.

Luc. 14.

Joan. 8.

Prov. 8.

Philol. de Joseph.

Gen. 42.

Tull. pro Roscio.

Isa. 5.

Hebr.

Hebr.

Psal. 50.

Hebr.

Euthym.

August.

Psal. 45.

*Conscientia
mala malorum
omnium pessimum.*

atione ad Deum confugiendum, siue sit tribulatio in re familiari, siue sit in salute corporis, siue de periculo charissimorum, siue de aliqua re ad huius vitæ sustentaculum necessaria, omnino aliud refugium non debet esse homini Christiano, quam Saluator ejus, quam Deus ejus, quod cum confugerit, fortis sit. Non enim ipse in se fortis erit, aut sibi ipse fortitudo erit, sed ille illi fortitudo erit, qui refugium ejus factus est. Verum tamen, charissimi, inter omnes tribulationes humanæ animæ nulla est major tribulatio, quam conscientia delictorum. Namque si ibi vulnus non sit, sanumque sit intus hominis, quod conscientia vocatur, ubicunque alibi passus fuerit tribulationes, illuc confugiet, & ibi inueniet Deum. Si autem ibi requies non est propter abundantiam iniquitatis, quoniam & ibi Deus non est, quid facturus est homo? Quod confugiet, cum coeperit pati tribulationes? Fugiet ab agro ad civitatem, à publico ad domum, à domo in cubiculum: & sequitur tribulatio. A cubiculo jam quod fugiat, non habet, nisi interius ad cubile suum. Porro si ibi tumultus est, si fumus iniquitatis, si flamma sceleris, non illuc potest confugere. Pellitur enim inde, & cum inde pellitur, à se ipso pellitur. Et ecce hostem suum inuenit, quod confugerat, se ipsum. Quod fugiturus est? Quocunque fugerit, se talem trahit post se, & quocunque talem traxerit se, cruciat se. Sed à seipso sunt tribulationes, quæ inveniunt hominem nimis, acerbiores enim non sunt, tantò sunt acerbiores, quantò interiores. Hæc Augustinus.

Psal. 9.

Peccati malitia tanta est, ut solum eam Deus exactè perpendat. *Quonia tu (solus) laborem, & dolorem consideras*, hoc est, peccatum, & poenam peccati, tu solus incomprehensibilis comprehendis: *Tu (solus) laborem, & dolorem consideras*, hoc est, malitiam, ac gravitatem peccati, poenamque illi debitam.

*Chrysocon.
1. de Lazaro
tom. 2.*

Hanc pulchrè accipe à Chrysocon. con. 1. de Lazaro, ubi sic ait: Antequam illic (scilicet in Inferno) puniantur, jam nunc qui improbè agunt, atque in peccatis vivunt, puniantur. *Nec enim mihi dixeris, illum*

A mensa sumptuosa frui, vestibus circumdari fericis, maecipiorum reges circumferre, alios submovere in foro, sed explicamih i istius conscientiam, & videbis intus gravem peccatorum tumultum, jugem metum, tempestatem, turbationem: videbis velut in Curia, mentem ad thronum conscientie conscendisse regalem, tantquam Judicem quempiam sedentem, & cogitationes loco carnificum adhibentem, in equuleo suspendentem lateraque conscientie radentem unguis, pro commissis vehementer inelamantem, cum nemo sciat, nisi quod solus Deus hæc videre noverit. Etenim qui committit adulterium, etiamsi millies fuerit dives, etiamsi nullum habet accusatorem, non desinit tamen intus seipsum accusare: & voluptas quidem temporaria est, dolor verò perpetuus; timor undique, ac tremor, suspicio, & anxietas, angulos metuit, umbras ipsas formidat, suos ipsius famulos, conscios, inscios, illam ipsam, quam corrumpit, & virum, quem affecit contumelia. Obambulat amarum accusatorem circumferens conscientiam, cum sit suo ipsius iudicio damnatus, nec vel ad breve tempus possit respirare: nam in lecto, & in mensa, & in foro, & in domo, & interdiu, & noctu, & in ipsis frequenter somniis hæc iniquitatis simulacra videt, ipsiusque Cain vitam vivit, gemens, ac tremens super terram, cum nemo sciat; intus tam habet ignem implicitum. Idem patiuntur, & qui rapinam exercent, & qui fraude lucrum faciunt, hoc & ebriosi, in summa, quotquot in peccatis vivunt.

*Conscientia
amarus accusator.*

E *Christus Crucis affixus peccati gravitatem declarat.*

PUNCTUM CLXI.

O Quam verum de eo illud: *Tu laborem, & dolorem consideras*: nam à planta pedis, usque ad verticem capitis non est in eo sanitas. *Alij: Non est in eo forma humana.*

*Psal. 9.
1. sa. 1.*

Item;